

2023 KASIM

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

Katkılarıyla

+GF+

hakan
PLASTİK

BİLGİ: Rapor içerisinde paylaşılan TÜİK kaynaklı veriler, 'Takvim ve Mevsimsellik Etkisinden Arındırılmamış' verilerdir.

Her şey sizin için...

İnsanın geleceği, doğa ile uyum ilkesi doğrultusunda şekilleniyor. GF'in doğaya ve insan sağlığına uyumlu üretim strateji ile geliştirdiği Kurşunsuz PVC Boru Sistemleri bizi sürdürülebilir yarınlara bir adım daha yaklaştırıyor.

+ Kurşunsuz
PVC-U

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ İnşaat sektörü 2023 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 8,1 büyüdü.
- ❑ İnşaat harcamaları 2023 yılı üçüncü çeyrekte 1.063,5 milyar TL oldu.
- ❑ İnşaat sektörü 2023 yılı üçüncü çeyrekte genel ekonominin üzerinde büyüdü.
- ❑ İnşaat sektörü güven endeksi kasım ayında bir önceki aya göre 1,3 puan arttı.
- ❑ Mevcut inşaat işleri endeksi kasım ayında bir önceki aya göre 2,4 puan yükseldi.
- ❑ Yeni alınan inşaat işleri endeksi kasım ayında bir önceki aya göre 1,4 puan arttı.
- ❑ Ekim ayında konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,7 azaldı.
- ❑ Eylül ayında 93.761 adet konut satıldı.
- ❑ Ekim ayında birinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,6 azaldı.
- ❑ Ekim ayında ikinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,8 azaldı.
- ❑ Ekim ayında ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 58,0 düştü.
- ❑ Ekim ayında ipotekli konut satışları 5.577 adet oldu.
- ❑ Alınan yapı ruhsatları üçüncü çeyrekte yüzde 21,7 genişledi.
- ❑ Alınan yapı izinleri üçüncü çeyrekte yüzde 14,0 daraldı.
- ❑ İnşaat malzemesi sanayi üretimi eylül ayında 2022 Eylül ayına göre yüzde 5,4 arttı.
- ❑ Eylül ayında inşaat malzemesi ihracatı 2022 Eylül ayına göre yüzde 9,2 geriledi.
- ❑ Eylül ayında inşaat malzemesi ithalatı 2022 Eylül ayına göre yüzde 5,9 daraldı.
- ❑ Türkiye ekonomisi 2023 üçüncü çeyrekte yüzde 5,9 büyüdü.
- ❑ Sanayi sektörü 2023 üçüncü çeyrekte yüzde 5,7 büyüdü.
- ❑ T.C. Merkez Bankası faiz oranını yüzde 40'a yükseltti.
- ❑ Türkiye'nin kredi risk primi 335 puana geriledi.
- ❑ TCMB brüt döviz rezervi 2014 yılından bu yana en yüksek seviyede.
- ❑ Türk lirasında kademeli değer kaybı sürecektir.
- ❑ OECD 2024 yılında dünya ekonomisinde yüzde 2,7 büyüme bekliyor.
- ❑ Euro dolar paritesi 1,10 seviyelerine yaklaştı.
- ❑ ABD'de inşaat harcamaları 2023 Eylül ayında 2,0 trilyon dolara ulaştı.
- ❑ ABD'de yeni ve mevcut konut satışları 2023 Ekim ayında geriledi.
- ❑ AB inşaat harcamaları eylül ayında 2022 Eylül ayına göre yüzde 0,3 azaldı.
- ❑ Dünyada inşaat malzemesi fiyatları 2023 Kasım ayında sınırlı ölçüde yükseldi.

EXECUTIVE SUMMARY

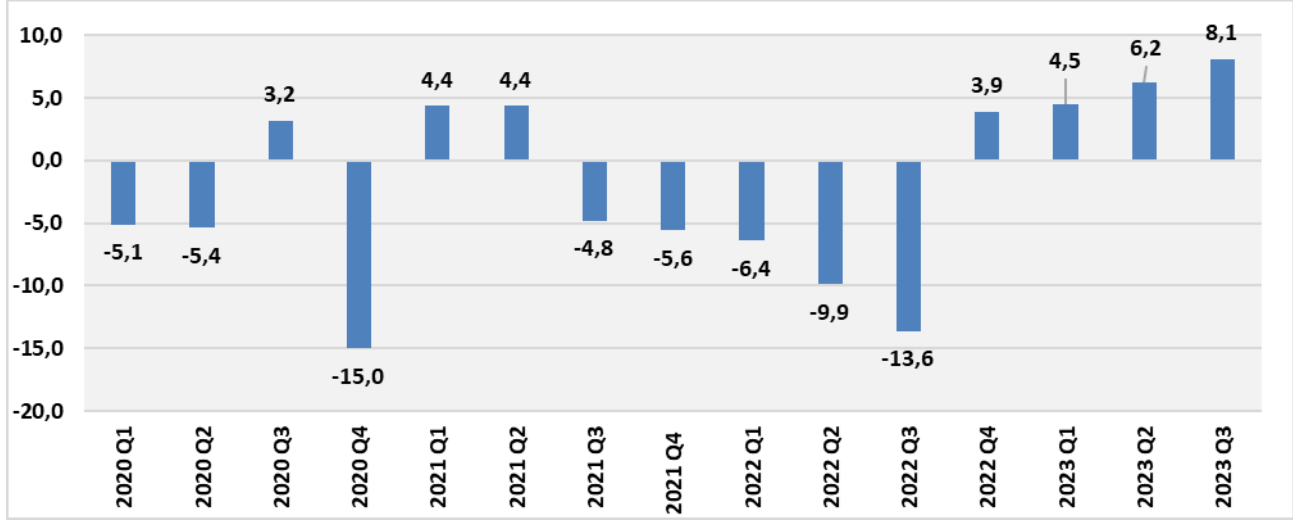
- ❑ Construction sector growth 8,1 percent at third quarter of 2023.
- ❑ Construction expenditures realised as 1.063,5 billion TL at third quarter of 2023.
- ❑ Construction sector growth over average economic performance.
- ❑ Construction confidence index increased 1,3 points in November.
- ❑ Existing construction activities index rose 2,4 points in November.
- ❑ New construction orders index enlarged 1,4 points in November.
- ❑ Total house sales dropped 8,7 percent in October.
- ❑ 93.761 houses have been sold in October. Sales have slid below 100k.
- ❑ New houses sales declined 10,6 percent in October.
- ❑ Existing home sales dropped 7,8 percent in October.
- ❑ Mortgaged sales of House slipped 58,0 percent in October of 2023.
- ❑ Mortgaged sales of House realised as 5.577 in October.
- ❑ Construction permits increased 21,7 percent as a floor area at third quarter of 2023.
- ❑ Occupation permits declined 14,0 percent as a floor area at third quarter of 2023.
- ❑ Construction materials production increased 5,4 percent in September of 2023.
- ❑ Construction materials export decreased 9,2 percent in September of 2023.
- ❑ Construction materials import dropped 5,9 percent in September of 2023.
- ❑ Turkish economy growth 5,9 percent in third quarter of 2023.
- ❑ Industry sector growth 5,7 percent in third quarter of 2023.
- ❑ Turkish Republic Central bank hiked policy rate to 40,0 percent.
- ❑ Central bank gross fx reserves reached to highest level since 2014.
- ❑ Turkish Lira has been depreciating gradually.
- ❑ OECD estimated global economic growth as 2,7 percent for 2024.
- ❑ Euro Dollar parity approaches to 1,10 level.
- ❑ US construction expenditures reached to 2,0 trillion US dollar at September.
- ❑ US annual new and existing home sales dropped at October of 2023.
- ❑ EU construction expenditures declined 0,3 percent at September of 2023.
- ❑ Construction materials prices surged slowly during November.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektörü 2023 Yılı Üçüncü Çeyrekte Yüzde 8,1 Büyüdü

2023 yılı üçüncü çeyrekte inşaat sektörü yüzde 8,1 büyümüştür. Deprem bölgesindeki yeniden imar faaliyetleri ile seçimler sonrası belirsizliklerin azalması inşaat sektörünü desteklemiştir. Yılın ikinci çeyreğinde inşaat sektörü büyümesi yüzde 6,2'den yüzde 6,6'ya güncellenmiştir. Böylece yılın ilk dokuz ayında inşaat sektörü yüzde 6,3 büyümüştür. Deprem bölgesi inşaat faaliyetleri ve yerel seçimler öncesi hızlanan kentsel dönüşüm ve alt yapı faaliyetleri sektörü desteklemeye devam edecektir. Yıl genelinde inşaat sektörü yüzde 6 büyüme sağlayacaktır.

Şekil.-1 İnşaat Sektörü Büyüme; Yüzde, Çeyrek Dönemler

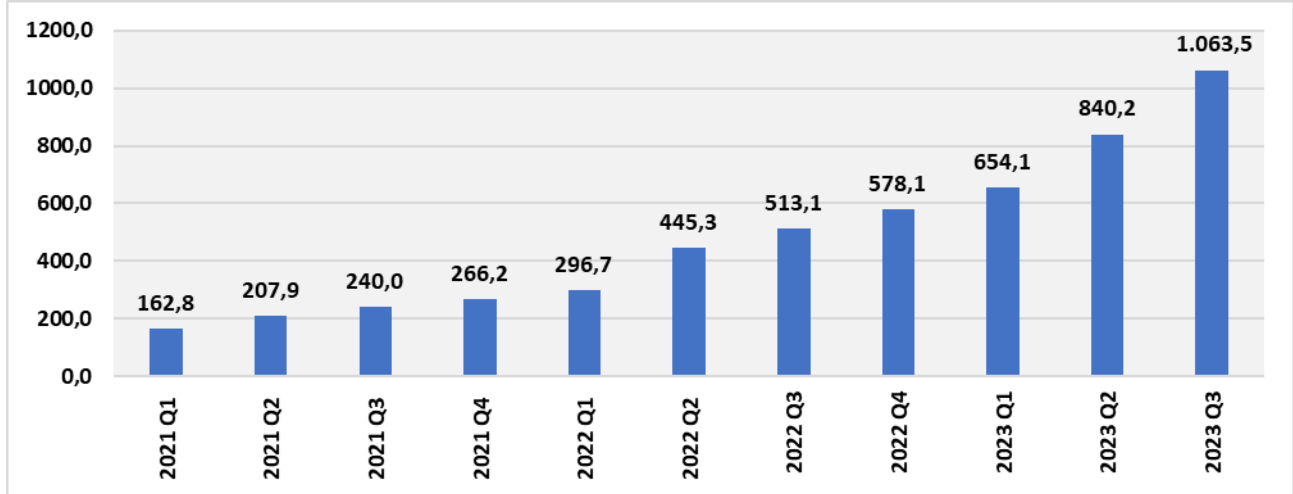

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Harcamaları Üçüncü Çeyrekte Yüzde 107,3 Arttı

İnşaat harcamaları 2023 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 107,3 artarak 1 trilyon TL seviyesini aşmıştır. İnşaat harcamaları nominal ve reel olarak yüksek bir büyüme göstermiştir. Bu büyümede enflasyon ve inşaat maliyetlerindeki artışların etkisi azalmıştır. İnşaat harcamalarındaki artışta deprem bölgesindeki yıkım, enkaz kaldırma, alt yapı onarım gibi faaliyetlerin katkısı olmuştur.

Şekil.-2 İnşaat Sektörü Harcamalar Çeyrek Dönem; Milyar TL

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektörü Genel Ekonominin Üzerinde Büyüdü

İnşaat sektörü 2023 yılı üçüncü çeyreğinde de genel ekonominin üzerinde büyümüştür. İnşaat sektörü deprem sonrası sürecin özel koşulları içinde üçüncü çeyrekte seçim belirsizliklerinin de ortadan kalkmasıyla yüksek büyüme göstermiştir. İnşaat sektörü yılın son çeyreğinde de genel ekonominin üzerinde büyüyecektir. Gayrimenkul sektöründe büyüme ise yavaşlamıştır.

Tablo.1 İnşaat Gayrimenkul ve Türkiye Ekonomisinde Büyüme; Yüzde

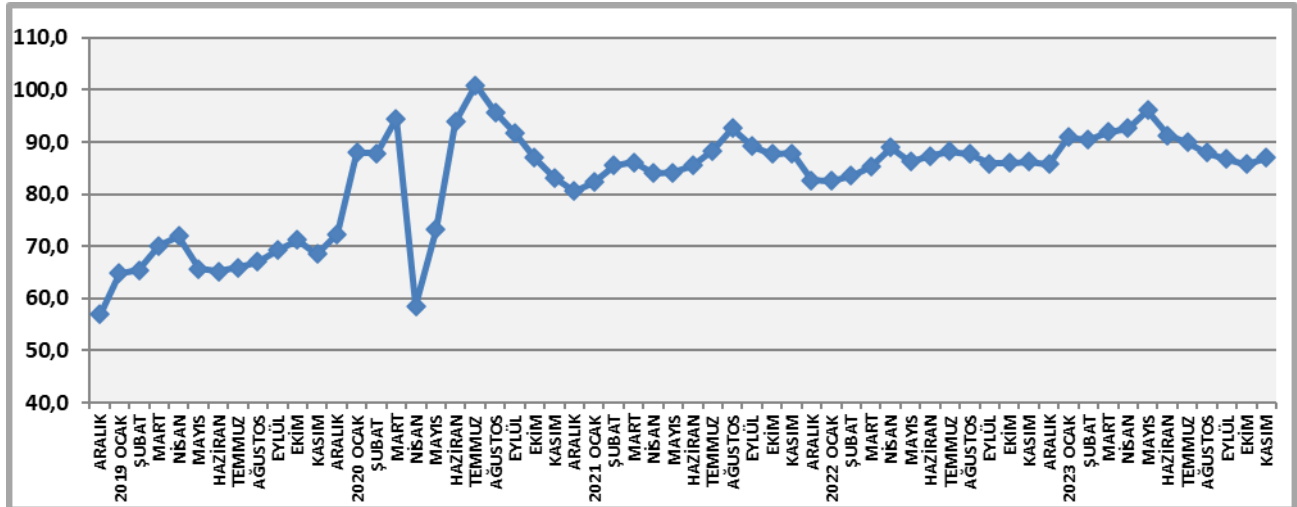
DÖNEM	İNŞAAT	GAYRİMENKUL	GSYİH
2018	-1,9	2,9	3,0
2019	-8,6	1,9	0,9
2020	-5,5	2,8	1,9
2021 Q1	4,4	1,9	7,5
2021 Q2	4,4	4,2	22,3
2021 Q3	-4,8	4,4	8,0
2021 Q4	-5,6	3,9	9,7
2021	-0,6	3,6	11,4
2022 Q1	-6,4	5,9	7,8
2022 Q2	-9,9	6,6	7,6
2022 Q3	-13,6	5,8	4,1
2022 İLK 9 AY	-9,9	6,1	6,5
2022 Q4	3,9	6,8	3,3
2022	-7,1	6,3	5,5
2023 Q1	4,5	2,1	4,0
2023 Q2	6,6	3,2	3,9
2023 Q3	8,1	2,7	5,9
2023 İLK 9 AY	6,3	2,7	4,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektörü Güven Endeksi Kasım Ayında 1,3 Puan Arttı

İnşaat sektörü güven endeksi seçimlerin yapıldığı mayıs ayından sonra gerileme eğilimine girdikten sonra ilk kez kasım ayında artış göstermiştir. Endeks 2023 Kasım ayında bir önceki aya göre 1,3 puan artmıştır. Ekonomide uygulanan yeni politikalar çerçevesindeki sıkılaştırma adımları ve yükselen faizler inşaat sektörünü baskılamaktadır. Ancak kentsel dönüşüm ve yerel seçimler öncesi hareketlenme ile mevcut inşaat işleri ve alınan yeni inşaat siparişleri kasım ayında artış göstermiştir. Bu gelişmeler çerçevesinde inşaat sektörü güveninde artış yaşanmıştır.

Şekil.3– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

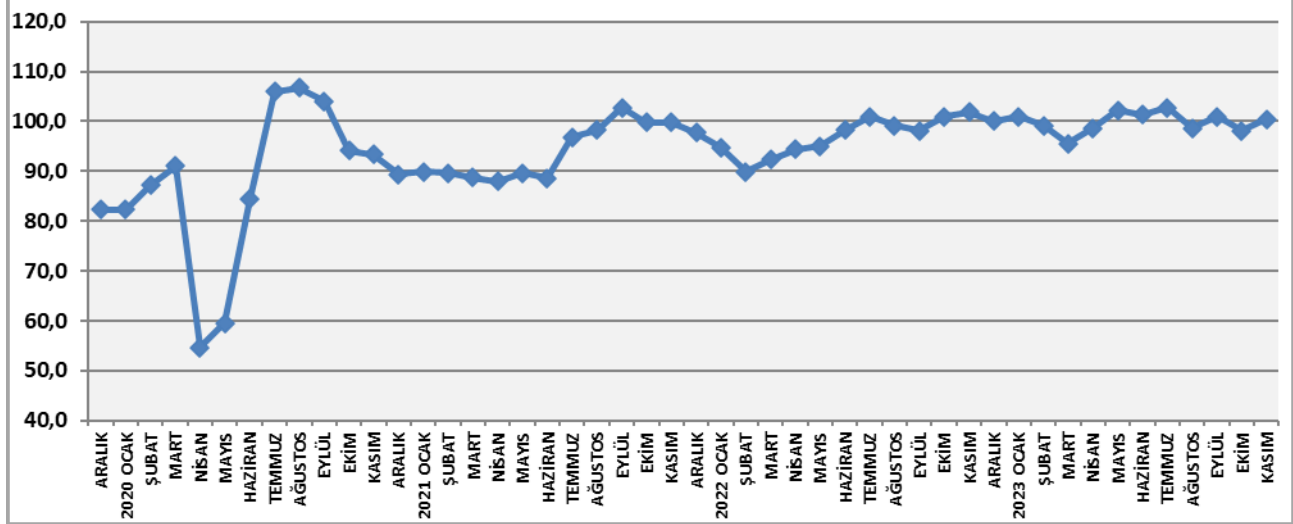

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Kasım Ayında 2,4 Puan Yükseldi

Mevcut inşaat işleri seviyesi kasım ayında yeniden yükselmiştir. Mevcut inşaat işlerinde seçimler sonrası dalgalanma yaşanmaktadır. Ekim ayındaki düşüş ardından kasım ayında mevcut işler yeniden toparlanmıştır. Kasım ayında mevcut işler seviyesi bir önceki aya göre 2,4 puan yükselmiştir. Seçimler sonrası maliyetler ve fiyatlar tarafında yeni dengeler oluşmaktadır. Bu dengeler içinde inşaat sektörü ve müteahhitlik kesimi yeni işler için planlamalar yapmaktadır. Yılın son aylarında mevcut işler seviyesi deprem bölgesindeki faaliyetlere, yerel seçimler öncesi kentsel dönüşüm işlerine ve mevsimselliğe bağlı olarak hareketlenmiştir.

Şekil.4 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

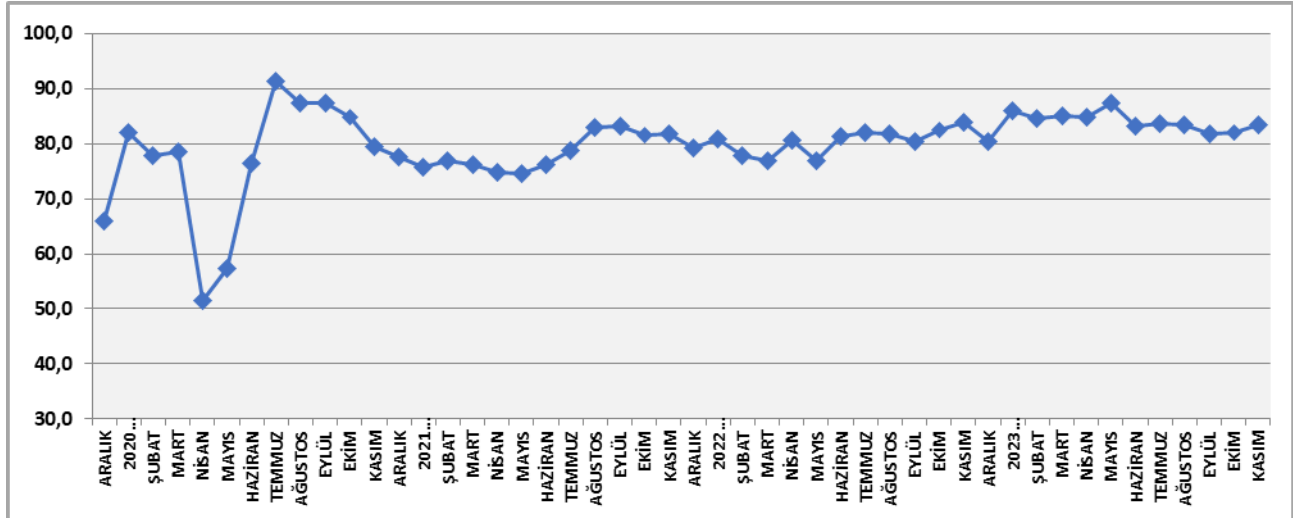

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)

Yeni Alınan İnşaat Siparişleri Seviyesi Kasım Ayında 1,4 Puan Arttı

Alınan yeni iş siparişleri seçimler sonrasında dalgalanma göstermektedir. Yaz aylarındaki dalgalanma ardından yeni inşaat siparişleri seviyesi ekim ve kasım aylarında yükselmiştir. Yeni alınan siparişler endeksi kasım ayında bir önceki aya göre 1,4 puan artmıştır. İnşaat sektörü yeni ekonomi politikaları sonucu sektörde oluşacak yeni arz/talep dengeleri ile yeni maliyet/fiyat seviyelerini görmek istemektedir. Yeni siparişler bir süre daha dalgalanma gösterecektir.

Şekil.5– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)

2023 Yılı Ekim Ayında Konut Satışları Yüzde 8,7 Azaldı

2023 yılı ekim ayında 93.761 adet konut satışı gerçekleşmiştir. Eylül ayında yavaşlayan konut satışları ekim ayında gerilemiştir. 2023 yılı ekim ayında konut satışları bir önceki yılın ekim ayına göre yüzde 8,7 azalmıştır. Uygulanmaya konulan sıkılaştırma politikalarına ve artan faiz oranlarına bağlı olarak konut satışları gerilemeye başlamıştır. Yılın ilk on ayında toplam konut satışları da 993.835 adet ile geçen yılın ilk on ayına göre yüzde 14,3 azalmıştır. Para politikasındaki sıkılaştırma adımları konut satışlarını yılın son aylarında da sınırlandıracaktır.

Tablo.2- Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2019	2020	2021	2022	2023
OCAK	72.937	113.615	70.587	88.306	97.708
ŞUBAT	78.450	118.753	81.222	97.587	80.031
MART	105.046	108.670	111.241	134.170	105.476
NİSAN	96.071	42.873	95.863	133.058	85.652
MAYIS	91.937	50.936	59.166	122.768	113.276
HAZİRAN	61.355	190.012	134.731	150.509	83.636
TEMMUZ	102.236	229.357	107.785	93.902	109.548
AĞUSTOS	110.538	170.408	141.400	123.491	122.091
EYLÜL	146.903	136.744	147.143	113.402	102.656
EKİM	142.810	119.574	137.401	102.660	93.761
KASIM	138.372	112.483	178.814	117.806	
ARALIK	202.074	105.981	226.503	207.963	
TOPLAM	1.348.729	1.499.316	1.491.856	1.485.622	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İkinci El Konut Satışları 2023 Ekim Ayında Yüzde 7,8 Azaldı

Türkiye genelinde 2023 ekim ayında 64.531 adet ikinci el konut satışı gerçekleşmiştir. İkinci el konut satışları eylül ayından sonra ekim ayında da gerilemiştir. İkinci el konut satışları geçen yılın ekim ayına göre de yüzde 7,8 azalmıştır. Yılın ilk on ayında ikinci el konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14,6 azalmış ve 696.008 adet olmuştur. Ağustos ayındaki geleneksel hareketliliğin ardından konut satışları düşmektedir. Yılın son aylarında yeni ekonomi politikaları konut satışlarında belirleyici olacaktır. Sıkı para politikasına geçiş ve faiz oranlarındaki artış ikinci el konut satışlarını sınırlamaya devam edecektir.

Tablo.3- Konut Satışlarının Dağılımı

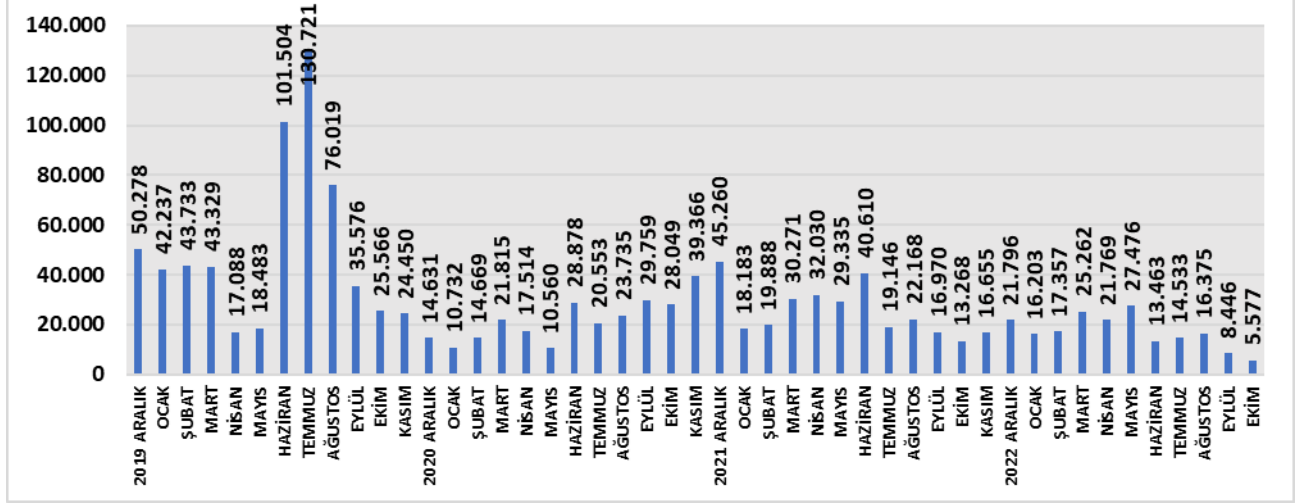
DÖNEM	2021		2022		2023	
	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	22.268	48.319	27.203	61.103	27.532	70.176
ŞUBAT	24.737	56.845	28.897	68.690	23.476	56.555
MART	33.365	77.876	38.337	95.833	32.899	72.577
NİSAN	29.212	66.651	36.421	96.637	26.952	58.700
MAYIS	18.204	40.962	32.861	89.907	34.413	78.863
HAZİRAN	40.092	94.639	44.732	105.777	25.886	57.750
TEMMUZ	32.672	75.113	28.688	65.214	31.641	77.907
AĞUSTOS	42.639	98.761	39.025	84.466	35.310	86.781
EYLÜL	43.967	103.176	35.954	77.448	30.488	72.168
EKİM	41.914	95.487	32.692	69.968	29.230	64.531
KASIM	55.706	123.108	37.380	80.426		
ARALIK	76.747	149.756	77.889	130.074		
TOPLAM	461.523	1.030.333	460.079	1.025.543		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2023 Ekim Ayında İpotekli Konut Satışları Yüzde 58,0 Geriledi

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. 2023 Ekim ayında 5.577 adet konut satışı ipotekli olarak gerçekleşmiştir. Ekim ayı ipotekli konut satışları tüm zamanların en düşük aylık satışı olmuştur. 2023 Ekim ayında ipotekli konut satışları geçen yılın aynı ayına göre de yüzde 58,0 azalmıştır. Yılın ilk on ayında ipotekli konut satışları 166.461 adet olmuş ve geçen yılın ilk on ayının yüzde 31,2 altında kalmıştır. Para politikasındaki sıkılaştırma ipotekli konut satışlarını sınırlamaya başlamıştır.

Şekil.6 İpotekli Konut Satışları; Adet

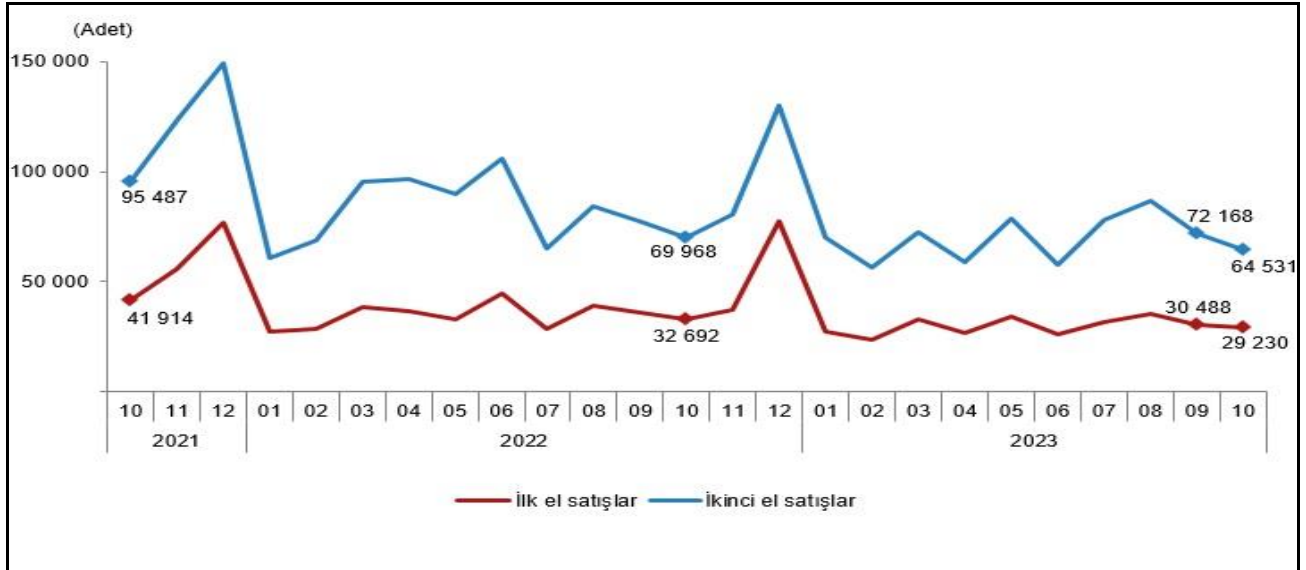

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2023 Ekim Ayında Yeni Konut Satışları Yüzde 10,6 Azaldı

2023 Ekim ayında toplam 29.230 adet yeni konut satışı gerçekleşmiştir. Yeni konut satışları gerilemektedir. Yeni konut satışları bir önceki yılın ekim ayına göre de yüzde 10,6 azalmıştır. Yılın ilk on ayında ilk el konut satışları 297.827 adet olmuş ve geçen yılın aynı döneminin yüzde 13,6 altında kalmıştır. Ekim ayında yükselen kredi faiz oranları ve konut fiyatlarındaki durağanlık ilk el satışları etkilemiştir. Yılın son aylarında yeni konut satışlarında belirleyici yeni ekonomi politikaları ve para politikasındaki sıkılaştırma olacaktır.

Şekil.7 Yıllık Yeni Konut Satışları; Adet

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Alınan Yapı Ruhsatları Üçüncü Çeyrekte Yüzde 21,7 Arttı

Yılın üçüncü çeyrek döneminde alınan yapı ruhsatları alan bazında geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 21,7 artmıştır. İlk çeyrekte alınan yapı ruhsatı 26,95 milyon metrekare, ikinci çeyrekte 39,19 milyon metrekare iken üçüncü çeyrekte 39,08 milyon metrekare olmuştur. Üçüncü çeyrekte 196.489 daire için yapı ruhsatı alınmıştır. İlk çeyrekte deprem etkisi ile alınan yapı ruhsatları azalmıştı. İkinci çeyrekte ise uzun seçim maratonuna ve nisan ile haziran aylarında çalışma gün sayısının azalmasına rağmen ruhsatlar artış göstermişti. Üçüncü çeyrekte ise deprem bölgesi faaliyetleri, kentsel dönüşüm ve yerel seçimler öncesi hareketlenmenin katkıları görülmüştür.

Tablo.4 Alınan Yapı Ruhsatları

Yıl	Çeyrek	Bina sayısı	Yıllık değişim (%)	Daire sayısı	Yıllık değişim (%)	Yüzölçüm (m ²)	Yıllık değişim (%)
2021		138 522	44,0	725 294	30,7	151 362 144	34,4
	I	33 571	137,0	174 664	116,9	34 357 552	95,7
	II	30 534	55,7	157 696	14,4	31 780 568	15,6
	III	30 416	20,2	149 614	6,1	33 312 277	19,5
	IV	44 001	18,7	243 320	24,3	51 911 747	30,8
2022		127 831	-7,7	695 804	-4,1	145 745 708	-3,7
	I	26 134	-22,2	129 572	-25,8	27 414 905	-20,2
	II	29 077	-4,8	144 076	-8,6	30 750 734	-3,2
	III	28 293	-7,0	145 507	-2,7	32 120 043	-3,6
	IV	44 327	0,7	276 649	13,7	55 460 026	6,8
2023	I	23 887	-8,6	131 562	1,5	26 946 184	-1,7
	II	31 047	6,8	192 158	33,4	39 188 657	27,4
	III	35 351	24,9	196 489	35,0	39 080 808	21,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Alınan Yapı İzinleri Üçüncü Çeyrekte Yüzde 14,0 Azaldı

Yılın üçüncü çeyrek döneminde alınan yapı izinleri geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 14,0 azalmıştır. Geçen yılın üçüncü çeyreğinde alınan yapı izni 27,53 milyon metrekare iken bu yılın üçüncü çeyreğinde 23,69 milyon metrekare olmuştur. Üçüncü çeyrekte 117.057 daire için yapı izni alınmıştır. Üçüncü çeyrekte özellikle ekonomideki sıkılaşma politikaları ve talepteki yavaşlama ile arzlarda düşüş devam etmiştir.

Tablo.5 Alınan Yapı İzinleri

Yıl	Çeyrek	Bina sayısı	Yıllık değişim (%)	Daire sayısı	Yıllık değişim (%)	Yüzölçüm (m ²)	Yıllık değişim (%)
2021		92 116	18,3	626 731	4,5	127 688 383	4,5
	I	20 975	12,8	159 105	2,0	33 033 350	3,8
	II	18 509	27,7	120 929	5,2	24 282 478	3,0
	III	21 945	4,0	138 581	-9,8	28 254 377	-8,8
	IV	30 687	29,7	208 116	18,6	42 118 178	17,6
2022		99 150	7,6	642 308	2,5	129 001 836	1,0
	I	22 487	7,2	155 508	-2,3	30 456 310	-7,8
	II	22 989	24,2	149 528	23,6	29 493 368	21,5
	III	22 827	4,0	137 577	-0,7	27 531 362	-2,6
	IV	30 847	0,5	199 695	-4,0	41 520 794	-1,4
2023	I	20 201	-10,2	126 305	-18,8	25 272 731	-17,0
	II	18 026	-21,6	107 904	-27,8	21 229 932	-28,0
	III	19 691	-13,7	117 057	-14,9	23 686 482	-14,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi 2023 Eylül Ayında Yüzde 5,4 Arttı

2023 yılının ilk çeyrek döneminde deprem afetinin etkisi ve ihracattaki düşüğe bağlı olarak üretim yavaşlamış ve inşaat malzemesi sanayi üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,2 artmıştı. İkinci çeyrekte ise depremin artçı etkileri, seçim sürecinin belirsizliği, dış pazarlardaki yavaşlama ile nisan ve haziran aylarında çalışma gün sayısının azalması sonucu inşaat malzemesi üretimi geçen yılın ikinci çeyreğine göre sadece yüzde 1,4 artmıştı.

Yılın üçüncü çeyreğinde ise inşaat malzemesi üretimi daha yüksek büyüme göstermektedir. Temmuz ayında üretim hareketlenmiş ve yüzde 29,8 yükselmışti. Ağustos ayında üretim yüzde 5,4 artış göstermişti.

İnşaat malzemesi sanayisi üretimi eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yine yüzde 5,4 artmıştır. Yeni ekonomi politikalarına uyum gösterildiği yeni süreçte inşaat malzemesi sanayi üretiminde büyüme gerçekleşmiştir.

Dış pazarlarda talep koşulları eylül ayında zayıf kalmaya devam etmiştir. Yurt içinde ise seçimler sonrası yeni fiyatlamalar ve yeni ekonomi politikaları beklentileri üretimi ve satışları şekillendirmeye başlamıştır.

2023 Eylül ayında 14 alt sektörde üretim geçen yılın aynı ayına göre artarken, 8 alt sektörde üretim azalmıştır.

2023 yılının ilk dokuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre en yüksek üretim artışı yüzde 39,0 ile metalden yapı ve yapı parçalarında gerçekleşmiştir. Metal kapı ve pencereler üretimi ise yüzde 38,2 artmıştır. Ahşap inşaat malzemesi üretimi yüzde 24,4 ve plastik inşaat malzemesi üretimi ise yüzde 17,3 artmıştır. Yılın ilk dokuz ayında üretimde en yüksek gerileme yaşanan alt sektör yüzde 16,2 ile inşaat camları olmuştur. Onu yüzde 12,9 ile seramik kaplama malzemesi izlemiştir.

Tablo.6– Sanayi Üretimi Büyüme

(Bir önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

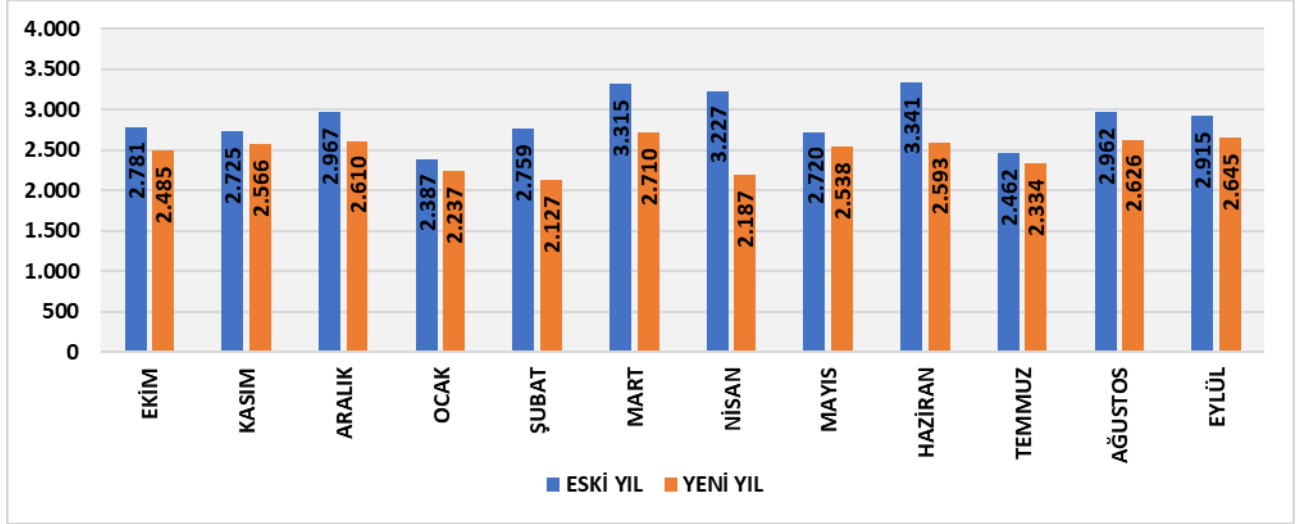
SEKTÖRLER	2023 Eylül	2023 Ocak-Eylül
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	16,2	39,0
Metalden Kapı ve Pencereler	6,3	38,2
Ahşap İnşaat Malzemesi	4,8	24,4
Plastik İnşaat Malzemesi	1,1	17,3
Hazır Beton	21,2	16,8
Elektrikli Aydınlatma Ekipmanları	6,9	13,6
Demir Çelik Çubuk Profil	12,8	8,2
Armatür, Musluk Valf Vana	0,3	7,1
İnşaat Boya ve Vernikleri	1,8	7,1
Yalıtımlı Kablolar	-1,7	6,7
Isıtma ve Soğutma Donanımları	10,8	5,9
Kilit ve Donanım Eşyaları	4,4	4,9
Çimento ve Betondan Eşya	-11,8	3,6
Demir Çelik Radyatörler	2,1	3,4
Çimento	13,2	3,0
Tuğla ve Kiremit	-9,4	0,2
Seramik Sağlık Gereçleri	-0,2	-3,1
İşlenmiş Taşlar /Mermer ve Granit)	-5,4	-3,2
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	-15,4	-4,4
Demir Çelik İnşaat Ürünleri	2,9	-9,6
Seramik Kaplama Malzemesi	-8,2	-12,9
İnşaat Camları (Düz ve Yalıtım Camı)	-12,6	-16,2
Toplam İnşaat Malzemesi	5,4	5,4

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2023 Eylül Ayında İhracat Yüzde 9,2 Geriledi

2023 yılı eylül ayında inşaat malzemesi ihracatı geçen yılın eylül ayına göre yüzde 9,2 gerilemiş ve 2,65 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracat yılın üçüncü çeyrek döneminde de gerilemektedir. Bununla birlikte eylül ayı ihracatı ağustos ayının üzerinde gerçekleşmiştir. İhracat pazarlarımızda inşaat sektörlerinde yaşanan küçülme eylül ayı ihracatı üzerinde sınırlayıcı etki yaratmaya devam etmiştir. Emtia ve metal fiyatları da düşmektedir. TL'deki düzeltmenin inşaat malzemesi ihracatı üzerinde henüz olumlu bir etkisi görülmemiştir.

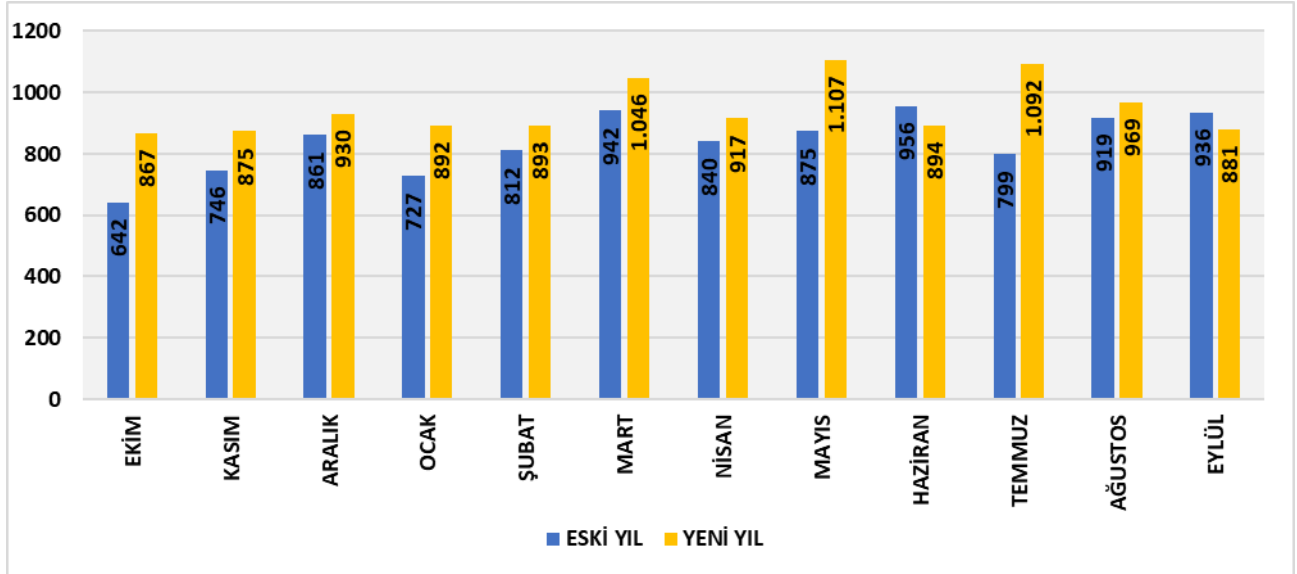
Şekil.8 – İnşaat Malzemesi İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2023 Eylül Ayında İthalat Yüzde 5,9 Düşüş Gösterdi

İnşaat malzemesi ithalatı 2023 yılı eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,9 düşerek 881 milyon dolar olmuştur. İthalat uzun bir dönem sonra ilk kez aylık olarak düşüş göstermiştir. İthalat temmuz ve ağustos aylarının da oldukça altında gerçekleşmiştir. Yılın geri kalanında ekonomide uygulanan soğutma ve para politikasındaki sıkılaştırma ile TL'deki değer kaybının ithalatı daha da yavaşlatması beklenmektedir.

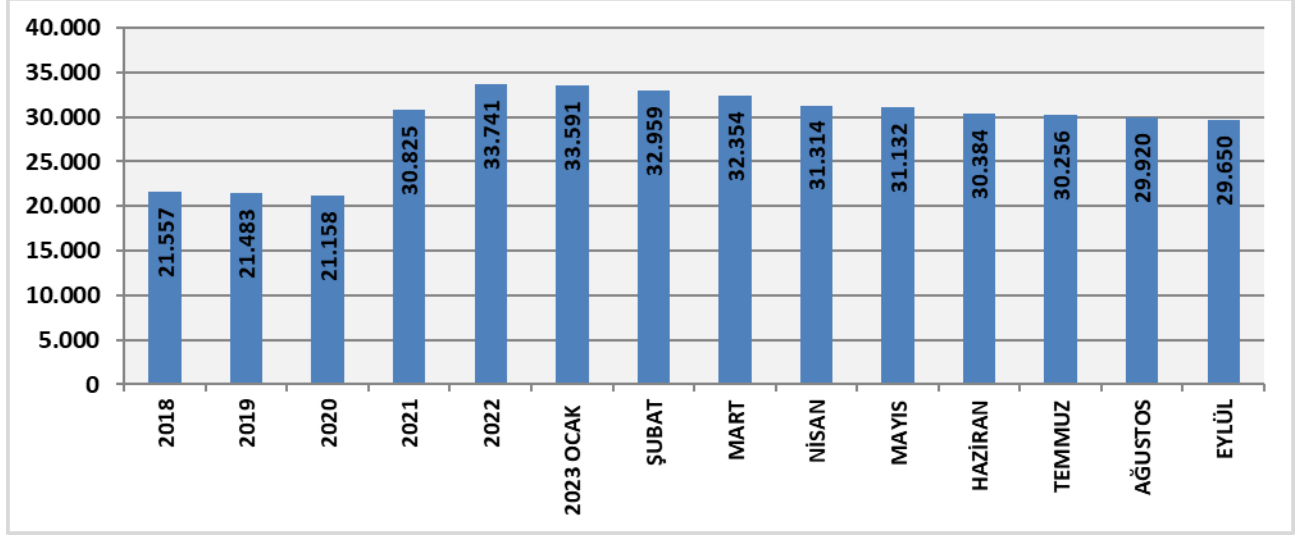
Şekil.9– İnşaat Malzemesi İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

Yıllık İnşaat Malzemesi İhracatı 2023 Eylül Ayında 29,65 Milyar Dolara Geriledi

İnşaat malzemesi ihracatı 2022 yılında 33,74 milyar dolar olarak gerçekleştirdi. Yeni yılın ilk dokuz ayında ihracat gerileme eğilimi içinde kalmıştır. İlk dokuz ayda ihracat yüzde 15,9 azalmıştır. Buna bağlı olarak yıllık ihracat da düşmektedir. 2023 Eylül ayında yıllık ihracat yüzde 12,1 azalarak 29,65 milyar dolar olmuştur. Yeni yılın ilk yarısında deprem afeti, döviz kurlarında yaşanan durağanlık ve bazı aylarda çalışma gün sayısındaki düşüşler inşaat malzemesi ihracatını olumsuz etkilemiştir. Yılın ikinci yarısında ise esas etkiyi ihracat pazarlarındaki daralma göstermeye devam etmektedir.

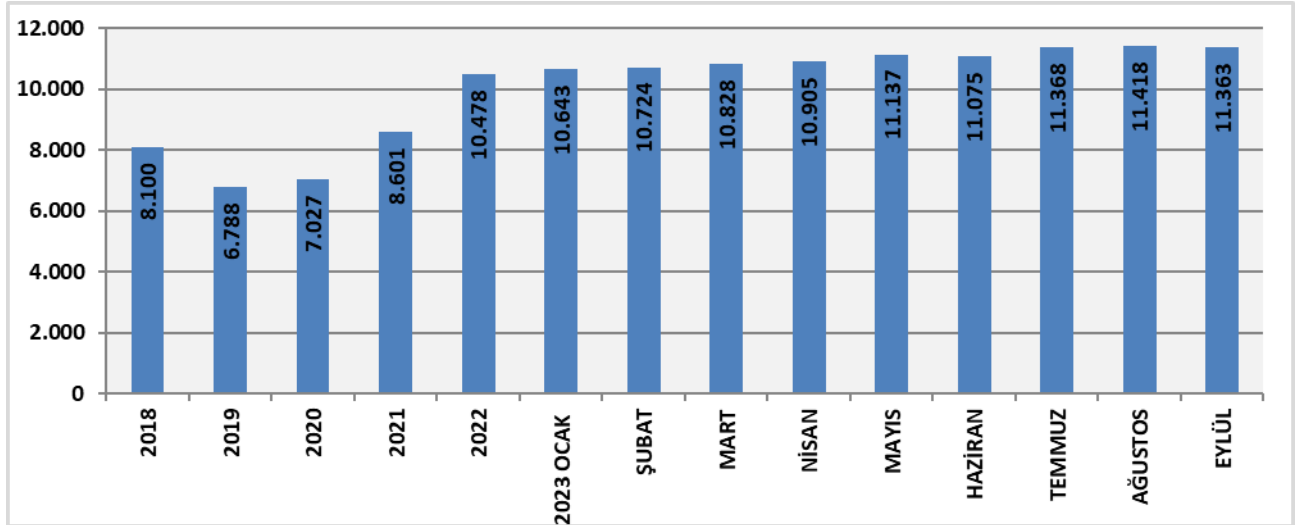
Şekil.10 – İnşaat Malzemesi İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

İnşaat Malzemesi Yıllık İthalatı 2023 Eylül Ayında 11,36 Milyar Dolar Oldu

İnşaat malzemesi ithalatı 2022 yılının tamamında artış eğilimi içinde olmuştur. 2023 yılının ilk sekiz ayında da ithalat artışı sürmüştü. İthalat ilk kez eylül ayında uzun süre sonra gerilemiştir. Yılın ilk dokuz ayında ithalat artışı yüzde 11,3 olmuştur. Buna bağlı olarak yıllık inşaat malzemesi ithalatı eylül ayında yüzde 8,7 artmış ve 11,36 milyar dolar olmuştur. Yılın son aylarında ekonomideki yavaşlama ve döviz kuru artışları ile ithalatı sınırlanmaya başlamıştır.

Şekil.11– İnşaat Malzemesi İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.7 İnşaat Malzemesi İhracatı
2022 -2023 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	% Değ.
BLOK MERMER	480,9	484,7	0,8
ALÇI SIVA	83,7	67,8	-19,1
ÇİMENTO	1.205,4	984,6	-18,3
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	258,9	314,4	21,5
YAPI KİMYASALLARI	614,0	674,2	9,8
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	1.108,7	1.112,1	0,3
AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ	860,8	893,5	3,8
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	58,6	48,8	-16,7
DUVAR KÂĞITLARI	18,6	18,4	-1,3
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER VE GRANİT)	1.065,0	922,6	-13,4
ALÇI ÇİMENTO BETONDAN EŞYA	226,5	207,8	-8,3
TUĞLA VE KİREMİT	20,9	12,2	-41,6
SERAMİK KAPLAMA	827,3	499,7	-39,6
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	259,6	237,0	-8,7
İNŞAAT CAMLARI (DÜZ CAM VE YALITIM CAMLARI)	430,3	413,8	-3,8
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	5.583,2	3.182,0	-43,0
DEMİR ÇELİK BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇALARI	2.051,3	1.693,4	-17,5
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	1.699,5	1.840,1	8,3
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL VE ÇİTLER	17,9	17,4	-2,9
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES VE AĞ	144,0	94,0	-34,7
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	675,2	614,1	-9,0
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	393,2	340,5	-13,4
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	69,6	60,4	-13,2
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	3.311,7	2.546,1	-23,1
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	2,9	3,1	9,5
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	420,3	429,9	2,3
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	613,6	686,6	11,9
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN VE KÖRÜKLER	137,1	160,9	17,3
ARMATÜR MUSLUK VANA VE VALFLER	358,2	397,7	11,0
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	9,2	13,4	46,5
ELEKTRİK MALZEMESİ	515,6	611,8	18,7
YALITIMLI KABLOLAR	1.901,1	1.760,7	-7,4
SAYAÇLAR	41,0	48,9	19,3
AYDINLATMA EKİPMANLARI	225,3	207,3	-8,0
PREFABRİK YAPILAR	226,3	191,6	-15,3
YALITIM MALZEMESİ	171,5	151,9	-11,4
TOPLAM İNŞAAT MALZEMESİ	26.087,0	21.943,3	-15,9

Tablo.8 İnşaat Malzemesi İthalatı
2022 -2023 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	% Değ.
BLOK MERMER	6,0	5,6	-6,0
ALÇI SIVA	3,6	3,8	4,9
ÇİMENTO	7,2	7,6	5,5
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	403,5	449,0	11,3
YAPI KİMYASALLARI	647,7	651,3	0,6
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	293,6	340,6	16,0
AHŞAP İNŞAAT MALZEMESİ	170,2	223,8	31,5
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	6,9	10,0	45,1
DUVAR KÂĞITLARI	2,8	4,2	46,5
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER VE GRANİT)	60,8	67,8	11,6
ALÇI ÇİMENTO BETONDAN EŞYA	19,2	31,1	61,8
TUĞLA VE KİREMİT	1,15	1,83	60,0
SERAMİK KAPLAMA	49,7	65,7	32,2
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	12,2	19,0	55,9
İNŞAAT CAMLARI (DÜZ CAM VE YALITIM CAMLARI)	362,4	456,3	25,9
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	405,9	463,9	14,3
DEMİR ÇELİK BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇALARI	1.018,7	909,7	-10,7
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	240,1	292,8	22,0
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL VE ÇİTLER	0,10	0,19	91,0
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES VE AĞ	9,9	7,7	-22,2
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	429,3	482,8	12,5
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	15,6	21,1	34,9
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	10,4	10,5	1,7
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	796,7	701,0	-12,0
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,27	0,33	23,8
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	184,6	190,9	3,4
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	280,5	366,3	30,6
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN VE KÖRÜKLER	84,6	66,1	-21,9
ARMATÜR MUSLUK VANA VE VALFLER	564,5	680,1	20,5
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	36,2	45,9	26,6
ELEKTRİK MALZEMESİ	965,9	1.229,1	27,2
YALITIMLI KABLOLAR	392,4	488,7	24,6
SAYAÇLAR	13,1	16,2	23,0
AYDINLATMA EKİPMANLARI	151,5	177,2	16,9
PREFABRİK YAPILAR	10,5	31,1	195,7
YALITIM MALZEMESİ	148,3	171,2	15,5
TOPLAM İNŞAAT MALZEMESİ	7.806,0	8.690,2	11,3

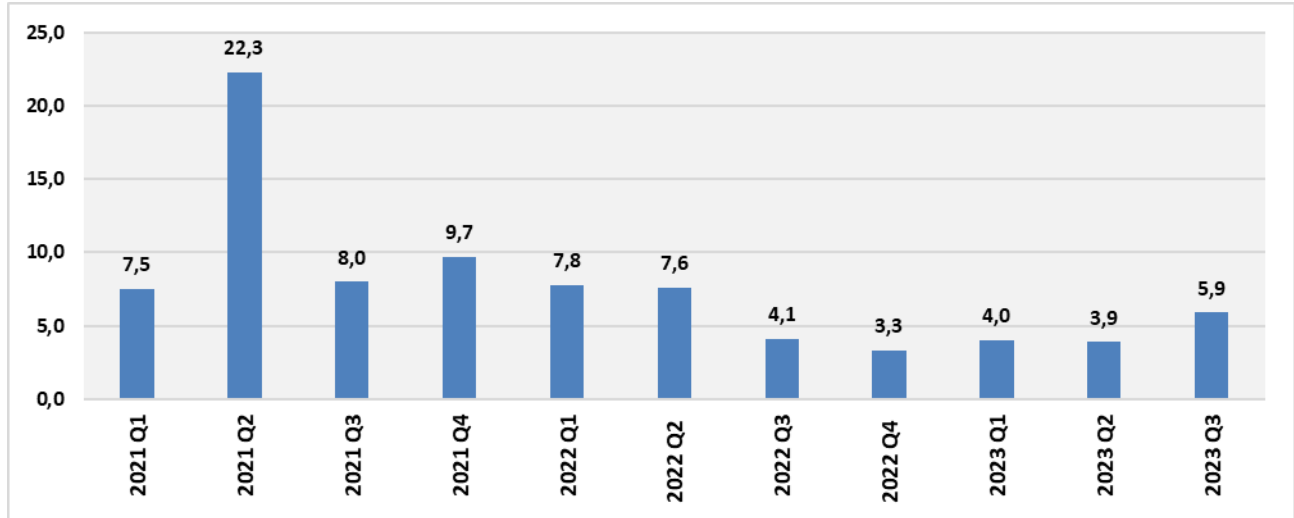
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Türkiye Ekonomisi 2023 Yılı Üçüncü Çeyrekte Yüzde 5,9 Büyüdü

Türkiye ekonomisi 2023 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 5,9 büyümüştür. Yılın üçüncü çeyreğinde büyüme üzerinde özellikle depremin olumsuz etkilerinin azalması, seçim sürecinin sona ermesi ile belirsizliklerin ortadan kalkması ve ekonomi politikalarındaki normalleşmenin katkıları olmuştur. Yılın üçüncü çeyrek döneminde özel tüketim artışı büyümeyi sürüklemiştir. Özel tüketim harcamaları üçüncü çeyrekte yüzde 11,2 büyümüştür. Ücret ve maaş artışları ve öne çekilen talep ile özel tüketim hızlı büyümüştür. Net ihracatın büyümeye katkısı negatif olmuştur. TL'deki düzeltme henüz dış dengeyi desteklememiştir. Sabit sermaye yatırımları da büyümeyi desteklemiştir.

Şekil.12 Türkiye Ekonomisi Büyüme; Yüzde, Yıllık

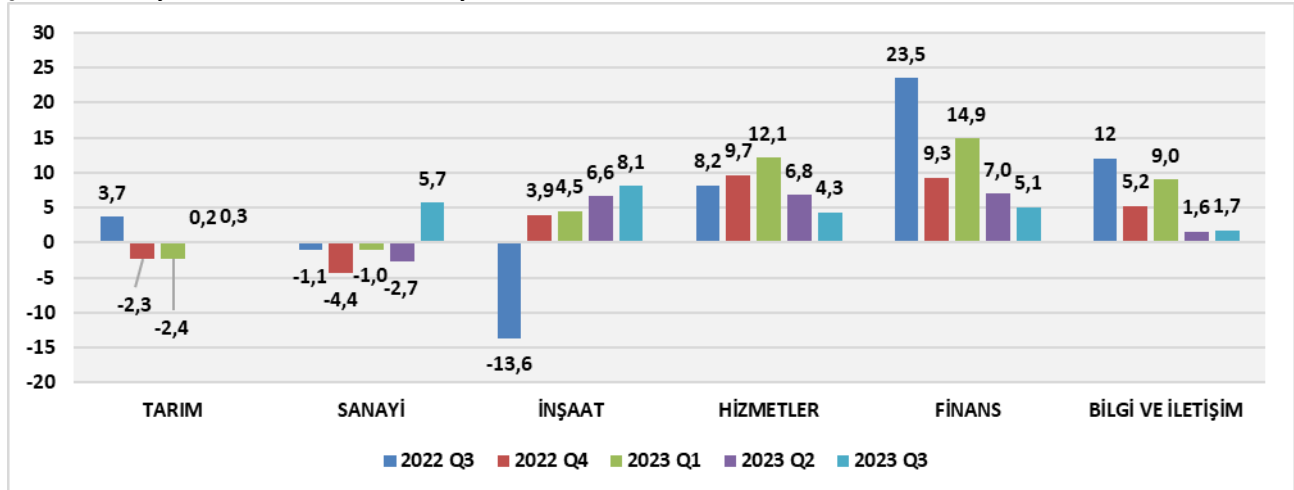

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Sanayi Sektörü Üçüncü Çeyrekte Yüzde 5,7 Büyüdü

2023 yılı üçüncü çeyrek döneminde sektörler arasında büyüme farklılıkları azalmıştır. Sanayi sektörü 2023 yılında ilk kez üçüncü çeyrekte yüzde 5,7 büyümüştür. Tarım sektörü üçüncü çeyrekte yüzde 0,3 büyümüştür. Hizmetler sektöründe büyüme ise yüzde 4,3 ile yavaşlamıştır. Finans sektörü ile bilgi ve iletişim sektöründeki büyümeler de üçüncü çeyrekte yavaşlamıştır.

Şekil.13 Türkiye Ekonomisinde Sektör Büyümeleri; Yıllık, Yüzde

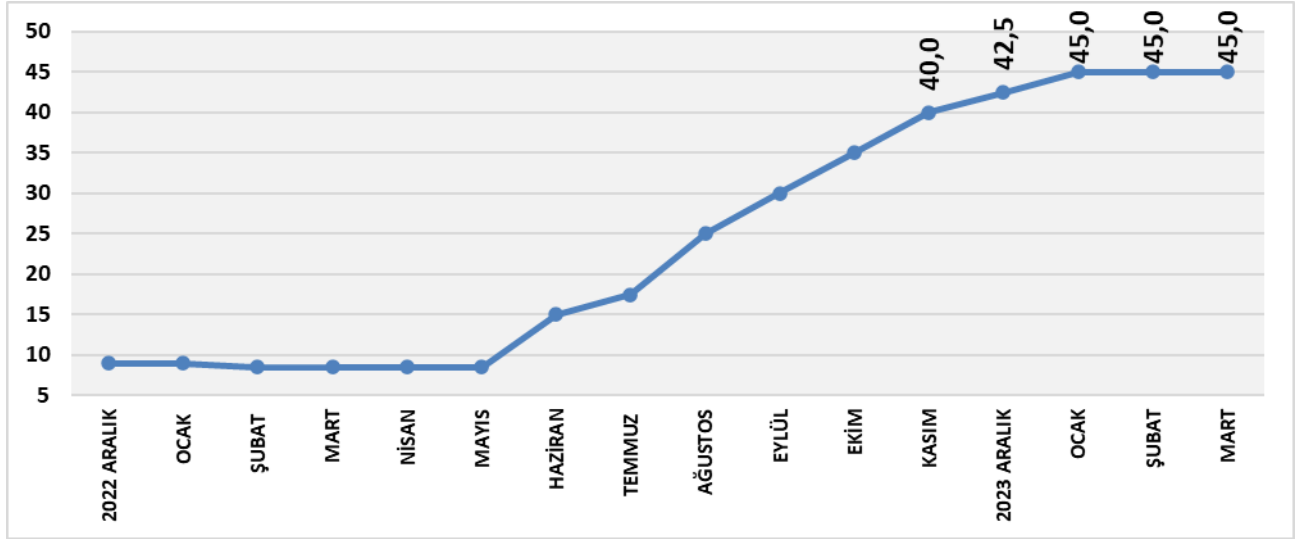

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

T.C. Merkez Bankası Sıkılaşımda Sona Yaklaşıyor

T.C. Merkez Bankası kasım ayı toplantısında para politikasında sıkılaşımda sona yaklaşıldığı açıklamasını yapmıştır. Bu çerçevede T.C. Merkez Bankası önümüzdeki aylarda faiz oranlarında 1 veya 2 kez daha bu kez 250 baz puan artışlar yapabilecektir. Kredi sıkılaştırması ve kredi kartları ile ilgili sıkılaştırmalara ise şimdilik ara verilmiştir. Sıkılaştırmalar bir süre bu seviyelerinde korunacaktır. KKM ve munzam karşılıklar gibi alanlarda ise likiditeyi azaltacak önlemler sürebilecektir. T.C. Merkez Bankası bir süre önlemlerin enflasyon beklentileri ve gerçekleştirmelerine olan etkilerini izleyecektir.

Şekil.14 T.C. Merkez Bankası Politika Faizi

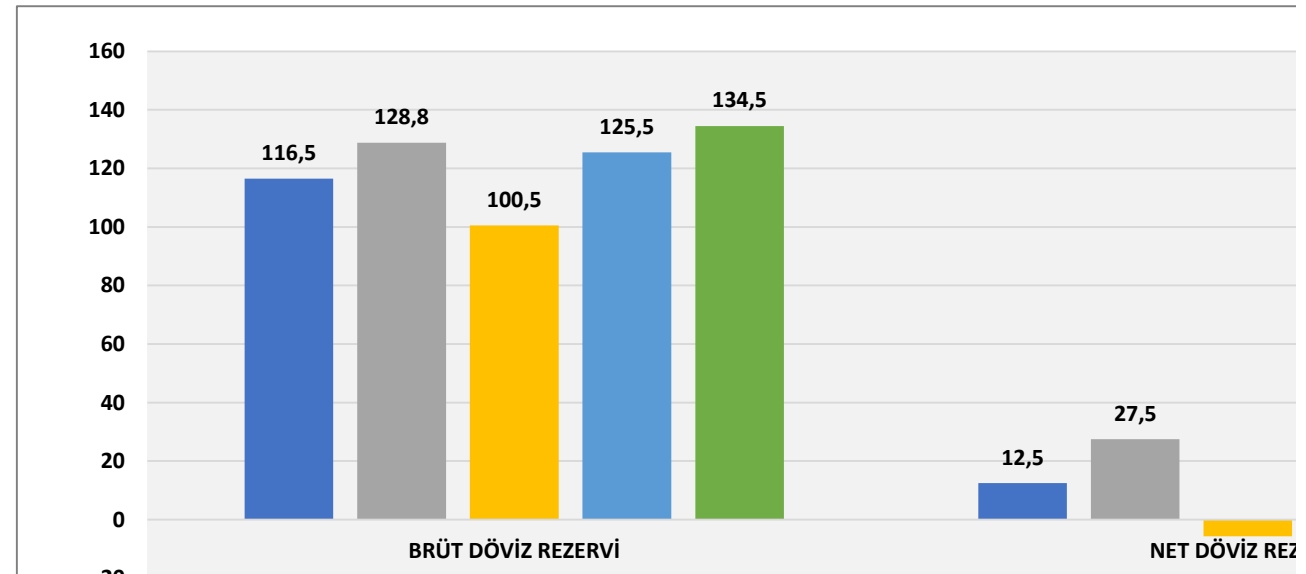

Kaynak: T.C. Merkez Bankası ve Çalışma Ekibi

Döviz Rezervleri Artıyor

Ekonomideki politika değişimi T.C. Merkez Bankası döviz rezervlerinde artış eğilimi yaşanmaktadır. TCMB döviz müdahale amaçlı örtülü satışlarına son verdiği için rezerv birikimi sağlamaktadır. Yine dış finansman girişinin başlamış olması da rezervleri desteklemektedir. Brüt döviz rezervleri 134,5 milyar dolar ile 2014 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Net döviz rezervlerinde de artış sürmektedir.

Şekil.15 TCMB Döviz Rezervleri Milyar Dolar

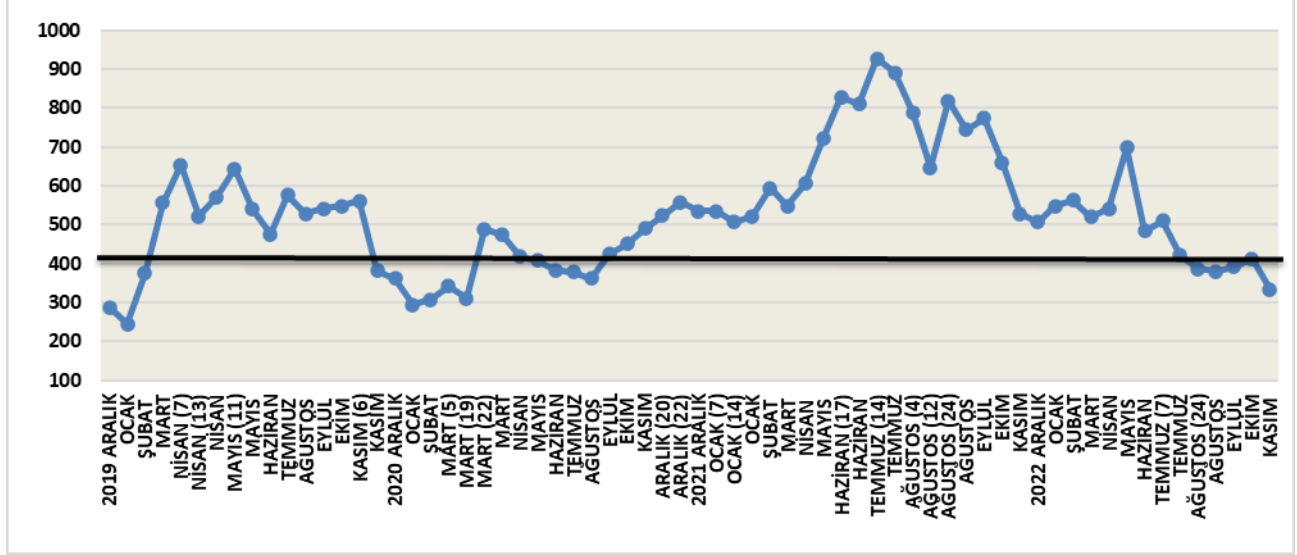

Kaynak: T.C. Merkez Bankası, BDDK

Türkiye'nin Risk Primi Geriliyor, Yabancı Sermaye Giriş için Mart Sonrasını Bekliyor

Ekonomi politikasında sağlanan değişim ve merkez bankasının sıkı para politikasındaki kararlığı sonucu Türkiye'nin risk primi gerilemektedir. Daha önce uygulanan politikalar ile bozulan dengeler yeniden kurulmaktadır. Kredi ve döviz piyasalarına olan müdahaleler azaltılmaktadır. Faiz oranları uzun süre sonra reel hale gelmiştir. Döviz kurlarında oynaklık giderek azalmaktadır. Enflasyon ile mücadeledeki kararlılık da riskleri azaltmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'nin risk primi CDS kasım ayı sonunda 334 puana kadar gerilemiştir. Ancak dış finansman girişi ekonomi politikalarına olası bir siyasi müdahale endişesi ile giriş için halen 2024 mart ayını beklemektedir.

Şekil.16 Türkiye 5 Yıl Vadeli Kredi İflas Risk Primi

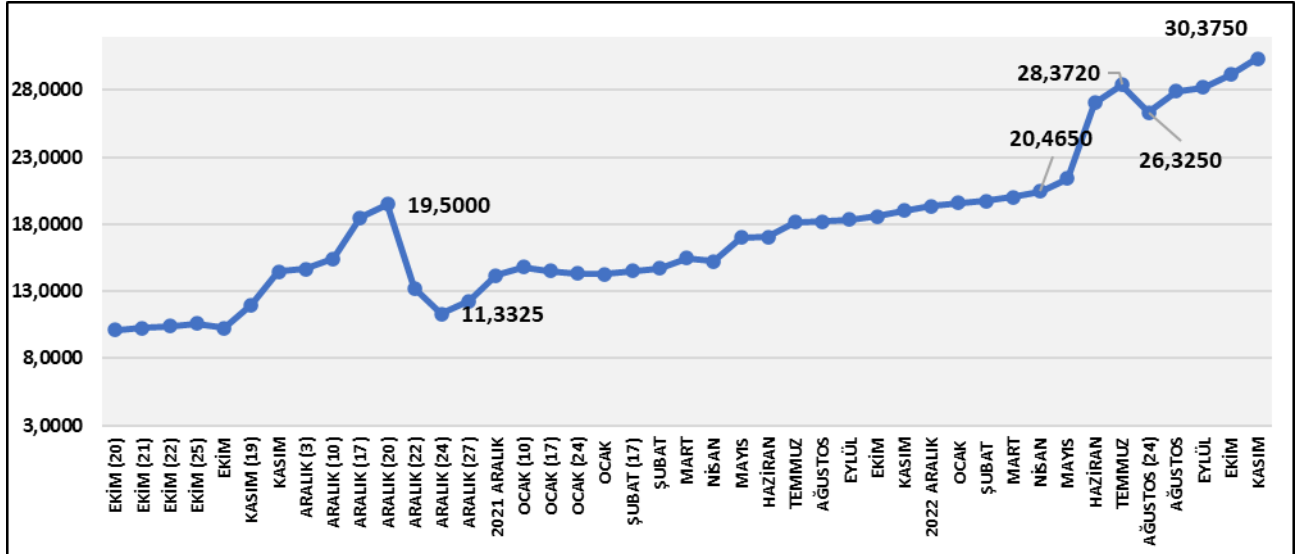

Kaynak: Bloomberg International

Türk Lirasında Kademeli Değer Kaybı Sürecek

Ekonomide rasyonel politikalara dönüş uygulamaları, önemli faiz artışları ve Türkiye'nin risk primindeki gerilemeye rağmen Türk lirasında değer kaybı da sürmektedir. Kasım ayında Türk lirası yüzde 4,2 oranında daha değer kaybetmiştir. Dış dengede ve sermaye girişlerinde henüz istenen seviyelere ulaşılamamıştır. Ekonomide azalarak devam eden döviz açığı ve ihtiyacı nedeniyle Türk lirası bir süre daha değer kaybedecektir.

Şekil.17 Türk Lirası Sepet Kur (=,50 Dolar +0,50 Euro)

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisinde 2024 Yılı Büyüme Beklentisi Yüzde 2,7

Dünya ekonomisine ilişkin olarak uluslararası kurumlar 2024 yılı tahminlerini ve öngörülerini açıklamaya devam etmektedir. OECD 29 Kasım tarihinde 2024 yılı öngörülerini açıklamıştır. Buna göre dünya ekonomisinde büyümenin sınırlı ölçüde yavaşlaması ve yüzde 2,7 olması beklenmektedir. IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlar da 2024 yılında büyümeyi 2023 yılının altında tahmin etmişlerdir.

2024 yılında G20 ülkelerinde yüzde 2,8 büyüme beklenmektedir. Yine OECD ülkelerinde büyüme yüzde 1,4 olarak tahmin edilmektedir. OECD ülkelerinde büyüme hem yavaşlamakta hem de önemli ölçüde düşmektedir. ABD’de 2023 yılında yüzde 2,4 olan büyümenin 2024 yılında yüzde 1,5’e inmesi beklenmektedir. Euro bölgesinde ise 2023 yılında yüzde 0,6 olan büyüme için 2024 öngörüsü yüzde 0,9’dur. 2024 yılı için ABD’nin daha yavaşlaması, AB’nin ise sınırlı ölçüde hareketlenmesi beklenmektedir.

OECD dışı ülkelerde 2023 yılında büyüme yüzde 4,0 olarak gerçekleşirken 2024 yılı için büyüme tahmini yüzde 3,8’dir. 2024 yılında özellikle Çin yüzde 4,7 büyüme beklentisi ile yavaşlayacak bir ekonomi olacaktır. Hindistan yüzde 6,1 ile 2024 yılında da yüksek büyüme temposunu sürdürecektir.

Tablo.9 Dünya Ekonomisi 2024 Öngörülleri

	2022 YÜZDE	2023 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ YÜZDE	2024 TAHMİN YÜZDE
DÜNYA EKONOMİSİ BÜYÜME			
DÜNYA	3,3	2,9	2,7
G-20	3,0	3,1	2,8
OECD ÜLKELERİ	2,9	1,7	1,4
ABD	1,9	2,4	1,5
EURO BÖLGESİ	3,4	0,6	0,9
JAPONYA	0,9	1,7	1,0
OECD-DIŞI ÜLKELER	3,6	4,0	3,8
ÇİN	3,0	5,2	4,7
HİNDİSTAN	7,2	6,3	6,1
BREZİLYA	3,0	3,0	1,8
OECD İŞSİZLİK ORANI	5,0	4,8	5,1
ENFLASYON			
G-20	7,9	6,2	5,8
OECD ÜLKELERİ	9,3	7,4	5,3
ABD	6,5	3,9	2,8
EURO BÖLGESİ	8,4	5,5	2,9
JAPONYA	2,5	3,2	2,6
OECD KAMU DENGESİ/GSYH	-3,4	-4,8	-4,3
DÜNYA TİCARETİ BÜYÜME	5,2	1,1	2,7

Kaynak: OECD Economic Outlook, Kasım 2023

Enflasyon ile mücadelede uygulanan sıkı para politikalarının bir sonucu olarak işsizlikte artış beklenmiştir. Ancak 2023 yılında OECD ülkelerinde istihdam piyasaları sağlam kalmış ve işsizlik yüzde 4,8 olmuştur. 2024 yılında ise işsizliğin sınırlı ölçüde artarak yüzde 5,1'e yükselmesi beklenmektedir.

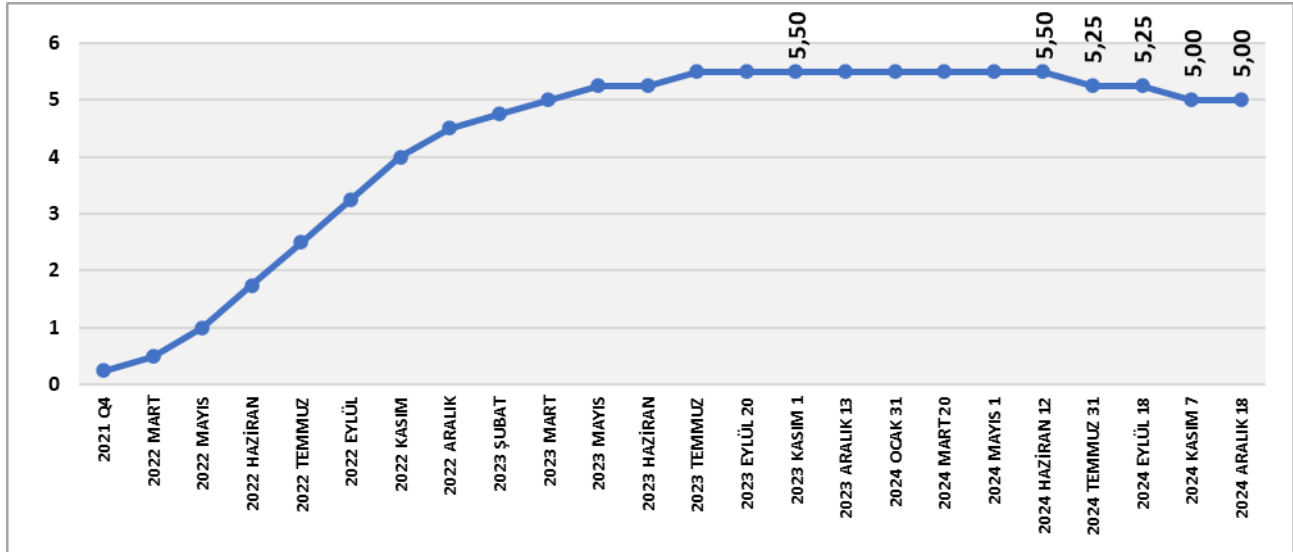
2024 yılında en olumlu gelişme ise enflasyonlardaki düşüşler olacaktır. 2024 yıl sonunda tüketici enflasyonu ABD'de yüzde 2,8, Euro bölgesinde yüzde 2,9 ve Japonya'da ise yüzde 2,6 olarak beklenmektedir. 2024 yılında enflasyonlarda kalıcı düşüşlerin başlaması ile sıkı para politikalarının da sona ermesi beklenmektedir.

2023 yılında dünya mal ticareti yüzde 1,1 gibi çok zayıf bir büyüme göstermiştir. Ekonomik yavaşlama yanı sıra jeopolitik gelişmeler, ticari kutuplaşmalar ve ticaret kısıtlamaları dünya mal ticaretini olumsuz etkilemiştir. 2024 yılında ise dünya mal ticaretinin yüzde 2,7 büyümesi beklenmektedir. Ticaret özellikle yılın ikinci yarısında hareketlenecektir.

Para Politikalarında Sıkılaştırma Sona Eriyor, Ancak Faizler Uzun Süre Yüksek Kalacak

Yüksek enflasyon karşısında uygulanmaya başlanan sıkı para politikaları 2 yıla yakın bir dönemi bitirirken, enflasyonlardaki düşüşler sonucu faiz artışlarının da sonuna geldiği öngörülmektedir. Büyük merkez bankaları muhtemelen aralık ayı toplantılarında da faizleri değiştirmeyecektir. 2024 yılının ana gündemi ise bu kez faiz indirimleri olacaktır. Finansal piyasalar erken iyimserlik içinde 2024 yılında çok sayıda faiz indirimi olabileceğini fiyatlamaktadırlar. Ancak faiz indirimleri muhtemelen 2024 ikinci yarısında başlayacak ve 1-2 faiz indirimi olabilecektir.

Şekil.18 ABD Merkez Bankası Politika Faizi Beklentileri Yüzde

Kaynak: FED ve Bloomberg International

Dolar Üzerinde Aşırı Tepkiler Yaşanabilir

Uluslararası finansal piyasalarda ABD dolarının değerli olduğu dönemlerde varlık fiyatları zayıflamaktadır. Tüm varlık değerleri ile doların değeri arasında ters ilişki bulunmaktadır. Son 2 yıldır doların değerlenmiş olması nedeniyle varlık fiyatları gerilemiştir. Ancak para politikalarında sona gelmiş olması nedeniyle ABD doları üzerinde aşırı bir değer kaybı baskısı ve iştahı oluşmaktadır, böylece artacak varlık fiyatları üzerinden kazançlar elde edilecektir. Ancak doların aşırı değer kaybetmesi için şu anda koşullar yeterince olgunlaşmamıştır.

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de İnşaat Harcamaları Artışını Sürdürüyor; Konut Dışı Harcamalar Hareketli

ABD’de yıllık inşaat harcamaları yılın ilk yarısında artışını sürdürmüş ve haziran ayı itibarıyla 2,0 trilyon dolara yaklaşmıştır. ABD’de inşaat harcamaları son üç aydır artışını sürdürmektedir. İnşaat harcamaları eylül ayında 2,0 trilyon dolara yükselmiştir. Böylece yıllık harcama seviyesi ilk kez 2 trilyon dolara ulaşmıştır. Konut inşaat harcamaları 882 milyar dolar olmuştur. Konut dışı binalar ve alt yapı inşaat harcamaları ise 1,12 trilyon dolar ile tarihin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. ABD’de alt yapı ve konut dışı yapı inşaatları hızlı büyümeye devam etmektedir.

Tablo.10 ABD İnşaat Harcamaları; Yıllık Milyar Dolar

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2020 Q4	700	790	1.490
2021 Q4	828	828	1.656
2022 Q2	946	858	1.804
2022 Q3	899	901	1.800
2022 Q4	862	966	1.828
2023 Q1	857	1.044	1.901
2023 Q2	871	1.085	1.956
2023 TEMMUZ	889	1.084	1.974
2023 AĞUSTOS	877r	1.111r	1.988r
2023 EYLÜL	882	1.115	1.997

Kaynak: US Bureau Of Census, r; revize edilmiştir

ABD’de Konut Satışları Ekim Ayında Geriledi

ABD’de yeni ev satışları ekim ayında gerilemiştir. Yeni ev satışları ekim ayında yıllık 679 bine inmiştir. Bir önceki aya göre yüzde 5,6 düşüş, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,6 artış olmuştur. Faiz artışlarına rağmen konut satışları yüksek gerçekleşmektedir. Mevcut ev satışları ise ekim ayında yıllık 3,79 milyon adete inmiştir. Eylül ayına göre yüzde 4,1 düşüş gerçekleşmiştir. Geçen yılın ekim ayına göre ise yıllık satışlar yüzde 14,6 azalmıştır. Konut fiyatları ise artmaktadır.

Tablo.11 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2020 Q4	885	6.660	242,2
2021 Q2	701	5.873	266,8
2021 Q4	839	6.092	287,1
2022 Q2	585	5.110	316,2
2022 Q3	588	4.710	305,9
2022 Q4	625	4.020	301,7
2023 Q1	656	4.440	302,5
2023 Q2	684	4.160	310,9
2023 TEMMUZ	739	4.070	313,7
2023 AĞUSTOS	676	4.040	316,2
2023 EYLÜL	719r	3.960	318,3
2023 EKİM	679	3.790	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index, r; revize edilmiştir

Euro Alanında İnşaat Harcamaları 2023 Eylül Ayında Yüzde 0,3 Geriledi

Euro bölgesi toplam inşaat harcamaları 2023 yılının ilk çeyrek döneminde yüzde 0,5 artmış, ikinci çeyrekte ise yüzde 0,2 büyüme gerçekleşmişti. Üçüncü çeyrekte ise temmuz ayındaki büyüme ardından ağustos ayında değişim olmamış, eylül ayında ise bu kez sınırlı bir düşüş yaşanmıştır. Eylül ayında inşaat harcamaları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 0,3 azalmıştır. Eylül ayında konut inşaat harcamaları yüzde 0,3 küçülürken, konut dışı bina inşaat harcamaları yüzde 2,5 büyümüştür. Yılın geri kalanında da inşaat işlerinde zayıf performansın sürmesi beklenmektedir.

Tablo.12 Euro Bölgesi İnşaat Harcamaları Büyüme Değişim; Yüzde

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2020 Q4	-1,2	-1,4	-0,5
2021 Q4	0,7	0,9	0,4
2022 Q1	6,1	5,9	7,1
2022 Q2	2,7	3,1	0,7
2022 Q3	0,8	0,9	0,0
2022 Q4	0,3	0,2	1,0r
2023 Q1	0,5	0,6	0,9
2023 Q2	0,2r	-0,3r	4,2
2023 TEMMUZ	1,3r	0,9	3,8r
2023 AĞUSTOS	0,0r	-0,4r	2,8r
2023 EYLÜL	-0,3	-0,3	2,5

Kaynak: Eurostat, r; revize edilmiştir

İnşaat Malzemesi Fiyatları Kasım Ayında Yükseldi

Dünya inşaat malzemesi fiyatları kasım ayında yükselmiştir. ABD Merkez Bankası'nın faiz artışında sona geldiği beklentisi ile dolar zayıflamış, buna karşın emtia fiyatları yükselmiştir. Çin ekonomisindeki yavaşlama ise emtia fiyatları üzerinde çok etkili olmamıştır. Buna bağlı olarak inşaat malzemesi fiyatları kasım ayında yükselmiştir. Kasım ayında inşaat demiri fiyatları bir önceki aya göre yüzde 0,4 artmıştır. Kasım ayında bakır fiyatları yüzde 3,3 yükselmiştir. Düz kereste fiyatları ise yeni fiyat verisi içinde yüzde 10,5 artış göstermiştir. İnşaat malzemesi fiyatları ABD dolarındaki zayıflama ile yükselirken henüz talep tarafında fiyatları destekleyecek bir artış yoktur.

Tablo.13 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR (1 AY VADELİ)	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 1000 BOARD FEET/DOLAR
2019 ARALIK	442	281,28	409
2020 ARALIK	596	355,85	826
2021 ARALIK	700	444,25	1.072
2022 HAZİRAN	670	371,10	635
2022 ARALIK	667	380,54	484
2023 OCAK	694	422,15	625
2023 MART	707	410,06	487
2023 MAYIS	625	366,19	487
2023 HAZİRAN	592	376,20	523
2023 TEMMUZ	564	397,40	507
2023 AĞUSTOS	573	378,83	510
2023 EYLÜL	566	372,79	502
2023 EKİM	563	367,24	488
2023 KASIM	588	379,46	539

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX

“ÖZEL BÖLÜM”

İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİNDE ÜRETİM

İnşaat malzemesi sanayi üretiminde yüksek bir dalgalanma yaşanmaktadır. 2020 salgın yılında gerileyen üretim 2021 yılındaki artışlar ile telafi edilmişti. Ancak 2022 ve 2023 yıllarında yaşanan iç ve dış koşullar üretimde dalgalanmaya yol açmaktadır. Bu dalgalanma içinde üretimin genel olarak ivme kaybettiği de görülmektedir.

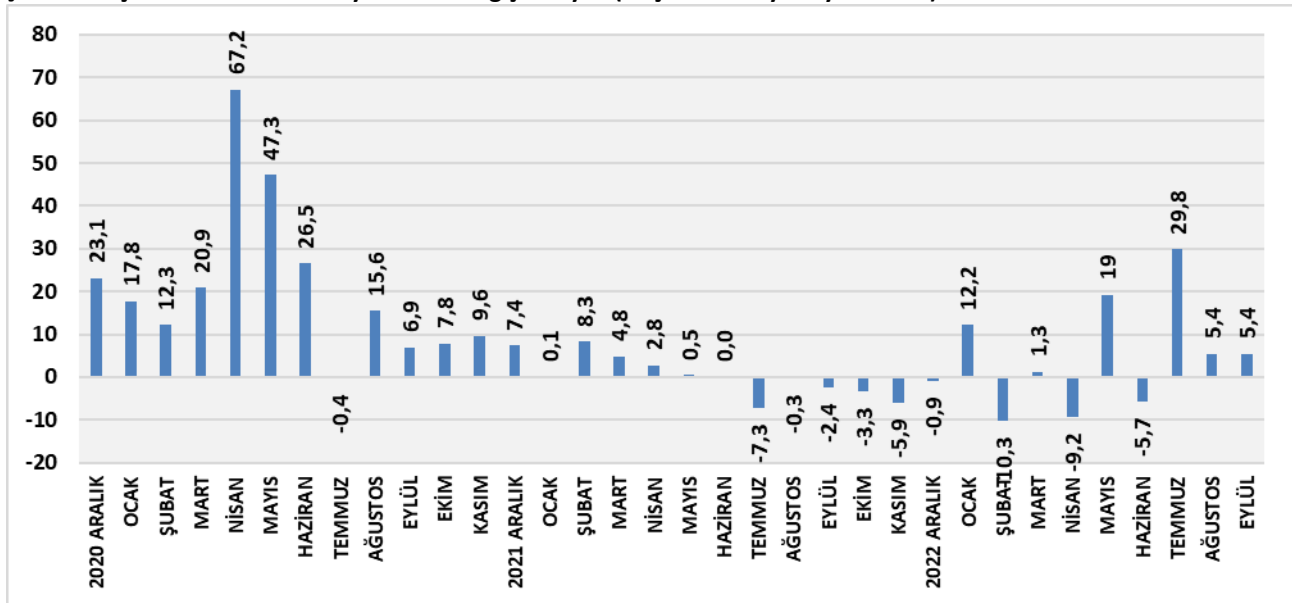
2021 son çeyreğinde ortalama yüzde 8,3 artan üretim izleyen dönemde ivme kaybetmeye başlamıştır. 2022 yılının şubat ayında Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile başlayan savaş küresel ölçekte etkiler yaratmıştır. Metaller başta olmak üzere birçok üründe tedarik sıkıntıları ortaya çıkmıştır. Enerji fiyatlarında sert artışlar olmuştur. Enerji yoğun sektörlerde üretim hatları azaltılmıştır. İnşaat işlerinde de 2022 yılının ikinci yarısından itibaren yavaşlama başlamıştır. İçeride ise 2022 yılı yeni ekonomi programı uygulamaları ile ve görece canlı bir iç talep ile yaşamıştır.

Bu gelişmeler çerçevesinde inşaat malzemesi üretimi 2022 yılının ilk yarısında yavaşlamaya başlamıştır. İkinci yarıda ise üretimde kesintisiz küçülmeler yaşanmıştır.

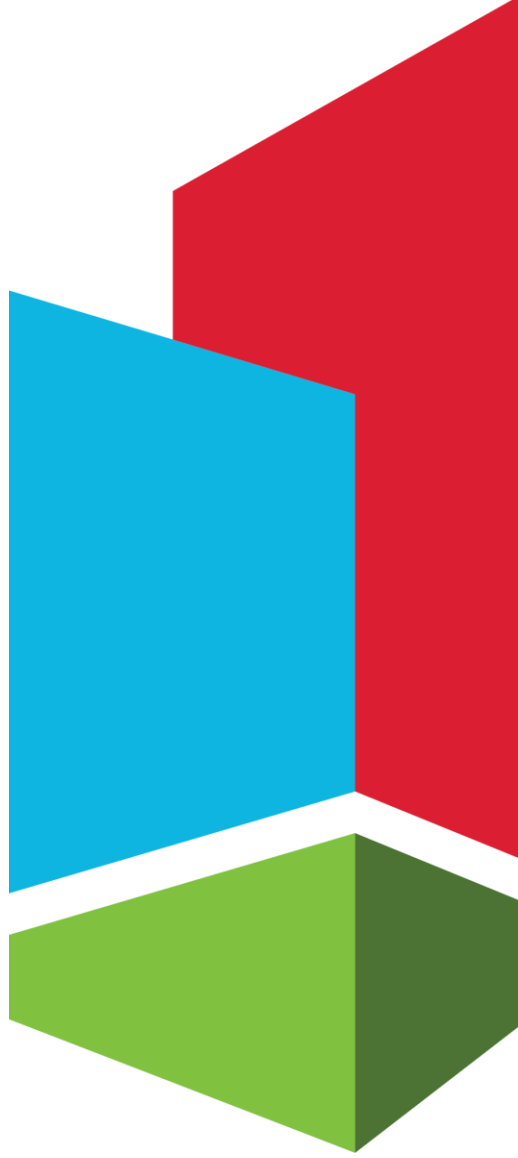
2023 yılı ocak ayına inşaat malzemesi sanayi üretimi yüzde 12,2 artış ile başlamıştır. Ancak 2023 yılı şubat ayında yaşanan deprem ile şubat ayında üretimde sert bir düşüş olmuştur. Mart ayında cılız bir toparlanma eğilimi görülmüştür. Yılın ikinci çeyreğinde seçim sürecinin yarattığı belirsizlik ile üretimde yine düşüşler gerçekleşmiştir. Nisan ve haziran aylarında çalışma günü sayısındaki azalmalarda olumsuz etkiler yaratmıştır. Dış talepteki yavaşlamanın da sınırlayıcı etkisi görülmüştür.

Yılın üçüncü çeyreğinde ise seçimlerin ardından siyasi belirsizlikler azalmış, yeni ekonomi politikaları etkili olmaya başlamıştır. Sıkılaştırıcı politikalar ve yurt dışı pazarlardaki daralmaya rağmen inşaat malzemesi sanayi üretimi üçüncü çeyrekte yılın en yüksek üretim artışını gerçekleştirmiştir.

Şekil.19 İnşaat Malzemesi Sanayi Üretim Değişim Aylık (Geçen Yılın Aynı Ayna Göre) Yüzde

Kaynak: Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri Tarafından Hesaplanmıştır

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00